

overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ove Hansen: Vi har i folketingsudvalget nu behandlet det lovforslag, som venstres og det konservative folkepartis repræsentanter har fremsat. Vi har gjort det i flere år, men denne gang er vi gennem grundigt udvalgsarbejde alligevel nået til et resultat, og det kan vi kun være tilfredse med.

Vi kan altid diskutere, hvor store områderne for inderzonearealerne skal være. Vi mener imidlertid, at bestemmelserne, efter at den højtærede boligminister har stillet nogle ændringsforslag, nu bliver noget mere smidige, og derfor kan vi tiltræde lovforslaget og de ændringer, som boligministeren har foreslået.

Der er en enkelt tilføjelse til lovforslaget, som jeg synes er værd at notere. Den går ud på, at det nu kan pålægges kommuner visse steder at sørge for byggermodning af arealer, altså ikke alene, at arealerne findes i inderzonerne, men også at de gøres byggermodne. Når vi pålægger kommunerne sådanne opgaver, må naturligvis staten træde hjælpende til, så der bliver mulighed for i visse tilfælde at få lån fra staten eller i hvert tilfælde, at staten må stå i forskud.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale at stemme for lovforslaget og de af boligministeren stillede ændringsforslag, der er tiltrådt af hele udvalget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Axel Kristensen): Vi har nogle gange her i tinget hørt ministeren takke for tilslutning til sine lovforslag. Jeg er i den meget heldige situation at kunne takke den højtærede boligminister, fordi han har medvirket til og kan anbefale dette lovforslags gennemførelse. Det var vor hensigt med lovforslaget at fremkalde større udbud af jord for at få rimeligere grundpriser. Jeg må derfor bede den højtærede minister om at have opmærksomheden henvendt på, at man måske skulle have en hurtigere virkende procedure, når man skal have udarbejdet og vedtaget kloakprojekter. Vi ved, at det er en meget langvarig historie, og det vil derfor tage sin tid, inden denne lov får virkninger; men vi vil lægge vægt på, at de kommer så hurtigt som muligt.

Boligministeren (Kaj Andresen): Jeg for mit vedkommende kan takke for udvalgets behandling af de ændringsforslag, jeg har stillet. Allerede ved første behandling gav jeg udtryk for, at regeringen var positivt indstillet over for lovforslaget, og at vi kunne tiltræde dets hovedprincipper. Det er vigtigt for udviklingen af bysamfundene, at der er tilstrækkeligt med arealer, navnlig byggermodne arealer. Det er rigtigt, at man ved denne lov pålægger kommunerne betydelige forpligtelser efter § 6, stk. 3, og jeg forstår, at kommunerne ikke har været alt for begejstrede for dem. Imidlertid har netop disse forpligtelser afgørende betydning for lovens virkninger. Men da der også gives mulighed for støtte til kommunerne, sådan som det fremgår af § 6, stk. 5, vil jeg tro, der kan blive tilfredshed med det, der nu her foreslås.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1-10, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 11 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (From): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om lån til betaling af ejendomsskatter for visse parcel- og rækkehuse.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 154) findes i tidenden sp. 3805, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 945).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Erhard Jakobsen: Motiveringen for, at vi fik dette lovforslag til udvalgsbehandling, var jo, at der fra visse medlemmers side var tvivl med hensyn til, hvordan lovforslagets virkninger ville være. Jeg håber, at denne tvivl nu er spredt. Man har spurgt to kommuner beliggende i hver sin del af landet og med ret forskellige forhold, og der er intet i de oplysninger, vi har fået fra disse to kommuner, der kan gøre folketinget betænkeligt ved at gennemføre dette lovforslag.

Jeg ved, at der både fra venstres og de konservatives ordføreres side vil blive ført betænkeligheder frem, og da det aner mig, hvorfra disse betænkeligheder kan stamme, vil jeg i mine bemærkninger vende mig imod kilden til dem. Betænkelighedernes kilde er nemlig, så vidt jeg kan forstå, det i den afgivne betænkning optrykte underbilag, der af Den danske Købstadforening er udarbejdet på Bymæssige Kommuners, De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmarks og Den danske Købstadforenings vegne.

Jeg kan ikke lade være med at tænke på, hvad der ville være sket med denne sag, hvis den var blevet rejst af en kommune over for ministeriet. Jeg vil næsten tro, at når 3 så stærke organisationer stillede sig op og sagde, at de have betænkeligheder ved forslaget, ville ministeriet have været nødt til at lade sagen falde og afvise kommunens anmodning.

Der tales så tit om organisationsvælde her i landet. Den tale vender jeg mig altid imod, for jeg synes, det er glimrende, at man spørger organisationerne til råds. Men det må pålægge organisationerne betydelige pligter, når de på den måde bliver spurgt; og når man som i dette tilfælde giver betænkeligheder til kende, har man pligt til at

underbygge sine betænkeligheder betydelig stærkere, end det her er sket.

Mine bemærkninger her vender sig ikke blot imod de betænkeligheder, der er udtrykt i denne forbindelse, men også imod det, oppositionen har ført frem.

For det første siger man i den udtalelse fra Den danske Købstadforening, som vi har fået til udvalgsbehandlingen, at såfremt man går med på dette, må kommunerne mere eller mindre frivilligt medvirke til en favorisering af en lille del af kommunernes befolkning. Hvad ligger der egentlig i dette „mere eller mindre frivilligt“? Ligger der deri en insinuation om, at hvis blot én kommune behandler sine ældre medborgere på denne måde, tvinges andre kommuner til at gøre det samme? Og vil man med sin bemærkning bede staten om at beskytte kommunerne — ved at fratage dem det kommunale selvstyre — beskytte dem imod på den måde at blive tvunget til at gøre noget, som de egentlig ikke synes er rigtigt? Det er dog vist meget, meget farligt, hvis kommunernes officielle repræsentative organ, der formentlig må være den øverste talsmand for kommunalt selvstyre, vil bede staten hindre, at kommunerne skal føle sig nødt til at gøre noget, fordi én kommune gør det. Hvilken tankegang kan der råde i de kommuner, der, blot fordi én kommune har gjort noget, lader sig tvinge til selv at gøre det? Sådanne kommuner har ikke krav på kommunalt selvstyre, ganske simpelt, hvis de ikke selvstændigt kan tænke og selvstændigt tage deres beslutninger og gøre det, de synes er rigtigt, i stedet for at lade sig lokke af, hvad andre gør.

For øvrigt tror jeg, at vi, der kender lidt til vore ældre medborgeres forhold rundt omkring i forskellige kommuner, vistnok må sige, at kommunerne stort set er lidt for lidt fristet til netop at gøre noget i den retning, fordi de ældre som vælgere ikke tæller så forfærdelig meget, i alt fald ikke i en hel række af de større kommuner.

Dernæst siger man, at det er en favorisering af en lille del af kommunernes befolk-

[Erhard Jakobsen.]

ning, nemlig de mere end 65-årige. Man har overhovedet ikke forstået perspektivet i dette lovforslag. Det tager ikke blot sigte på at hjælpe dem, der nu er 65 år. Nej, den lønmodtager, der i 50 års alderen tager springet og vover at anskaffe sig et hus, får, når dette lovforslag er gennemført, og såfremt hans kommune følger det op, sikkerhed for, at han aldrig nogen sinde behøver at gå fra sit hus. Det giver ham sikkerhed allerede den dag, han køber hus, og det vil i høj grad influere på mange almindelige menneskers overvejelser af, om de kan tillade sig at anskaffe sig et hus eller ej. Det er ingenlunde en lille kreds. Det er en stor kreds.

Dernæst fremføres et argument, som ganske simpelt må være helt forkert. Det er derfor meget beklageligt, at det fremkommer i en officiel udtalelse fra et officielt organ. Man påstår, at såfremt lovforslaget gennemføres, kan der blive tale om, at folk bliver boende i relativt store boliger. Lad os dog lige betænke, at det her drejer sig om mindstbemidlede husejere. Hvor mange af dem bor i relativt store boliger? De bor i små bungalows rundt omkring.

Endelig kan det dog ikke være kommunernes og et officielt kommunalt organs sag at modvirke de bestræbelser, som den højtærede socialminister gennem omsorgsloven klart har givet udtryk for, nemlig at det gælder om at bevare de ældre medborgere så længe som muligt i deres vante omgivelser, hvad enten dette er den lejlighed, de har boet i i mange år, eller det hus, de har boet i i mange år. Det er dog ikke et kommunalt organs opgave at tage til orde mod en sådan almindelig politik, der er udtalt i en lov, der er vedtaget herinde.

Så kommer der noget, der ikke er mere rigtigt. Man finder det endvidere meget vanskeligt — hedder det i udtalelsen — at overskue de økonomiske konsekvenser for kommunerne af lovforslagets gennemførelse. Jeg kunne godt lide at vide, hvorfra disse tre organisationer har bemyndigelse til på kommunernes vegne at tage stilling til og foretage økonomiske overvejelser. Lovforslaget overlader det jo til hver enkelt kommune selv at bestemme, om man vil sætte ordningen i kraft eller ej. Det kan aldrig blive hverken Købstadforeningen eller andre, der på kommunernes vegne skal gøre sig disse

overvejelser. Det må den enkelte kommune selv om. Denne organisation såvel som folketinget kan altså ganske lade disse overvejelser ligge, da den kommune, som ikke mener, at den har råd til at lave denne ordning, efter lovforslaget blot kan lade være dermed. Det er urimeligt at føre argumentation på en sådan måde og et sådant plan.

Der er dog én ting til, som er helt forkert. Man siger, at foranstaltningen er af socialpolitisk karakter. Det er fremgået af alt ved lovforslagets fremsættelse og senere, at der ikke er tale om at give understøttelse. Der er ikke tale om at give hjælp med andre menneskers penge til denne gruppe af borgere. Der er tale om — for en gangs skyld — at udnytte en fordel ved inflationen, nemlig den, at de pågældendes huse bliver mere og mere værd. Denne fordel udnytter man i deres egen interesse til at fritage dem for nogle forpligtelser, som man passende kan lade værdistigningen betale for dem. Det er altså ikke understøttelse. Det er ikke socialpolitik, og det er temmelig skrapt, at et kommunalt organ på dette plan udtaler sig herom på denne måde uden at have undersøgt sagen til bunds.

Jeg kan tænke mig, at det er dette, der er baggrunden for, at de ærede medlemmer hr. Thisted Knudsen og hr. Gottschalck-Hansen, hvis sociale sindelag jeg udmærket kender og værdsætter højt, er kommet ind på denne sag, og jeg håber, at de, selv om de nu ved anden behandling og senere ved tredje behandling vil stemme imod, alligevel inderst inde vil være enige med mig i, at denne lov i værste fald ikke kan gøre nogen som helst fortræd. Om den gør nogen gavn, kan man jo overlade til de kommuner, der vælger at benytte loven eller ikke at benytte den, at vurdere. Det ville klæde folketingsmænd at tage denne stilling over for det kommunale selvstyre.

Thisted Knudsen: Man kan ikke andet end beundre det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen. For det første er det en blomst i knaphullet — jeg misunder ham den ikke — for det andet har det ærede medlem jo gjort en meget betydelig indsats for at nå hertil.

Jeg forstår egentlig udmærket, at det ærede medlem er utilfreds med den skrivelse, som de kommunale organisationer har tilstillet den højtærede indenrigsminister, og

[Thisted Knudsen.]

som jeg må formode ministeren kendte, da han fremsatte lovforslaget. Jeg synes nu ikke rigtig, man har lov til at fejle den af bordet på den måde, som det ærede medlem her har gjort. Det er kommunernes repræsentative organ, der kender sit ansvar, kender sine kommuner — også den, som det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen repræsenterer — og derfor selvfølgelig udtaler sig med fuldt ansvar. Det synes jeg egentlig at det ærede medlem slap meget let over, da han argumenterede imod kommunernes skrivelse.

De tre kommunale organisationer gør opmærksom på, at det er et socialt problem, enkelt og ligetil: her bor nogle mennesker i en ejendom. Samfundet har et skattesystem, som vi finder er urimeligt over for boligen. Dette skattesystem medfører nu sådanne virkninger, at det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen kan komme og sige til det høje ting og den højtærede indenrigsminister: nu går den ikke længere, for folk kan ikke blive boende i deres boliger, fordi skatterne er for høje. Så siger kommunerne — ikke, at vi skal røre ved dette system; men hvis det er sådan, som det ærede medlem her siger, skal man så egentlig ikke lave et helt nyt system?

Jeg ved godt, at intet er evigt i denne tilværelse, ej heller dette, at vi normalt skal betale vore skatter, medens vi lever, og nu indfører vi altså det princip, at man kan vente, indtil man er død. Jeg er for så vidt ligeglad med arvingerne, det gør heller ikke noget indtryk på mig, men det er selve princippet, det drejer sig om. Vi har peget på, om det egentlig ikke var meget bedre at se på det beskatningssystem, som vi nu har med hensyn til boligen, hvor jeg og mit parti er tilhængere af, at man kommer så langt ned som overhovedet muligt, så at kommunerne i hvert fald ikke lod disse skatter blive ved at stige med den virkning, at det bliver nødvendigt at gennemføre forslag af denne karakter. Kommunernes skrivelse og argumentation er altså fejlet af bordet. Vi har i udvalget egentlig gerne villet hjælpe disse mennesker, men der har slet ingen muligheder været. Man har sat sig fast på dette forslag, og derfor står vi nu i den situation, at vi ikke kan medvirke til dets gennemførelse, selv om vi gerne ville have hjulpet disse mennesker.

Argumentationen har egentlig kredset om to ting, kun to ting. For det første har man sagt, at det var kommunerne selv, der bestemte; det er selvfølgelig rigtigt. Men det er lige så rigtigt, at det er forkert, at man i den ene kommune anvender en lov og i en anden kommune ikke. Vi ved godt, at det ikke lader sig gøre i praksis. Når man først åbner en sluse, er det sådan, at enhver kommune, der kender sit ansvar, egentlig gerne vil udnytte enhver lov til sine borgeres fordel. Derfor har de kommunale organisationer ret. Når man giver dem et sådant dokument i hænde, er det selvfølgelig meningen, at det skal anvendes. Det gør jeg i min kommune, for det er da min pligt at sørge for, at de love, som staten giver, også kommer Ringsted bys borgere til gode. Man skal ikke sidde og se på, om man har dette eller hint synspunkt, og derfor er det ikke noget vås, kommunerne siger, men en kendsgerning og en praksis, og derfor er der ingen grund til at gøre sådanne bemærkninger, som det ærede medlem gjorde, om foreningernes udtalelse.

Endelig — og det er også et argument, man har kredset om — drejer det sig ikke om noget større antal. Jeg tror egentlig, det er rigtigt, at det er meget få, for hvordan er forholdet? De allerfleste mennesker vil gerne betale deres skatter selv. Jeg kender da mange mennesker, og det gør det ærede medlem sikkert også, der ikke vil sætte hele dette maskineri i gang med at få skrevet under på et pantebrev — jeg ved, hvor svært det er at få folk til at skrive under på et pantebrev — få tinglyst i ejendommen og offentliggjort for gud og hvermand: nu kan jeg ikke mere betale mine skatter, nu skal jeg gøre det, når jeg er død. Tror man virkelig, det vil være en fremgangsmåde? Det er en teori, som det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen er blevet indfanget i, og vi kender jo, når det ærede medlem kommer ind i en sådan fælde, så springer han omkring, og så en dag, ja, så sker der et eller andet, som der er sket det nu.

Det saglige i denne sag er ikke i orden. De medborgere, der var i den situation, at det ulykkelige skattesystem med boligen medførte, at de ikke mere kunne betale deres skatter, var både de konservative og venstre villige til at hjælpe på en rimelig og fornuftig måde. Det var ikke det, det drejede

[Thisted Knudsen.]

sig om, men her sætter man et apparat i gang, stort i forhold til det, det måske skal løse administrativt, og man gennemhuller principper, som har været sunde og gode. Ud fra disse betragtninger kan vi ikke medvirke til dette lovforslags gennemførelse, men må stemme imod det.

Gottschalek-Hansen: Selvfølgelig har det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen fuld ret til at mene, hvad det ærede medlem vil om det materiale, der sendes til udvalgets oplysning, men jeg vil dog gerne have lov at fremføre den bemærkning, at når man i et folketingsudvalg sender et spørgsmål til høring inden for forskellige organisationer og disse så giver et svar på det spørgsmål, som vi har stillet, er det efter min mening en lille smule uværdigt at benytte en sådan stemmeføring, som det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen gjorde. Man kan ikke stå og polemisere mod de organisationer, der ganske enkelt har gjort det, vi bad om, nemlig givet et svar på et direkte spørgsmål. Hvis man vil bruge den praksis fremover, imødeser jeg, at vi kommer i den situation, at vi godt kan stille spørgsmål, men der er ingen, der vil besvare dem, for de vil ikke udsættes for den slags ting.

Hvad angår selve lovforslaget, sagde jeg under første behandling, at det konservative folkeparti var villig til at hjælpe de medborgere, der bor i parcelhuse, og som er mindrebemidlede. Selve grundtanken og princippet er vi altså 100 pct. enige i. Men jeg sagde også, at vi ikke kunne bakke den måde op, som den højtærede indenrigsministers lovforslag anviser. Vi tror ikke, det er en farbar vej; jeg vil nærmest betragte det som en form for politisk narkomani; det dulmer en akut smerte, det hjælper, så længe den pågældende sidder der, men på lang sigt er det alligevel noget, der er gældsforøgende, og det er i sig selv ikke et sundt princip.

Vi har i det materiale, der er kommet til vor kundskab, set, at det er et meget begrænset antal mennesker, der kan komme ind under ordningen. Det vil altså i praksis ikke betyde noget som helst for en kommunes budget, om man hjælper disse mennesker direkte ved en skattenedsættelse.

Vi står i den situation, at den højtærede finansminister over for andre udvalg, hvor vi arbejder med ejendomsskatter, klart har tilkendegivet, at vi allerede i begyndelsen af næste samling vil blive stillet over for lovforslag, der forenkler hele ejendomsskattekomplekset og samler det under den kommunale sektor. Så kan kommunerne — og jeg har ikke noget imod, at det bliver en frivillighedssag — nedsætte skatten, fiksere den på et eller andet niveau for den 11. eller 12. almindelige vurdering; det kan man drøfte; eller de kan, og det var måske det mest naturlige — og jeg er her helt enig med det ærede medlem hr. Thisted Knudsen — prøve at løse spørgsmålet ved at anvende invalide- og folkepensionslovens § 4, stk. 7, hvori der åbnes mulighed for at yde tilskud til de mennesker, som har et sådant tilskud behov. Det kan ikke — og det skal og bør ikke — være noget mindreværdigt, når man bruger ordet social, fordi sagen løses over socialministeriet. Det er et socialt anliggende for de mennesker. Jeg ser hele lovforslaget som et bevis på, at ejendomsbeskatningen trænger til en revision, og jeg skal ikke begynde at gå ind i en debat om dette.

Fra finansministerens side har der været en imødekommende stillingtagen. Vi har ikke i udvalget kunnet finde frem til en løsning, der kunne hjælpe disse medborgere på anden vis, som vi gerne havde villet det. Jeg og mit parti kan derfor ikke tiltræde dette lovforslag. Det beklager vi, da vi gerne vil hjælpe de mennesker, men vi ved, at selv om vi siger nej til dette lovforslag, har vi ikke sagt nej til at hjælpe disse mindrebemidlede parcelhusejere, for de skal hjælpes og bliver i udstrakt grad hjulpet i mange kommuner i vort land, nemlig over sociallovgivningen, som åbner adgang hertil.

A. C. Normann: Jeg skal på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Poul Dam: Ved første behandling udtrykte jeg en principiel tilslutning til dette lovforslag og også ønsket om, at det på visse punkter kunne være gået noget videre, end det faktisk er. Når jeg nu i udvalget er gået ind for, at lovforslaget skal vedtages

[Poul Dam.]

i det store hele uændret, er det ud fra den betragtning, at vi her står over for et forsøg, et eksperiment, noget nyt i lovgivningen, og der kan være en vis mening i at se, hvordan det går i det første år. Derefter vil vi fra vor side i hvert fald forbeholde os at komme tilbage med forskellige forslag til en eventuel forbedring. Lovforslaget er ganske særlig nødvendigt, når vi får den 13. almindelige vurdering, og giver så muligheder for, at den rimelige forhøjelse af ejendomsskatterne, som denne vurdering medfører, kan blive gennemført.

Vi anbefaler altså at stemme for lovforslaget.

Johan Asmussen: Jeg har fået indtryk af, at det ligefrem var en helt god idé, jeg havde ved første behandling af lovforslaget, at efterlyse, om vi ikke kunne få lidt klar besked om, hvad det egentlig var, de kommunale organisationer havde sagt. Der stod en bemærkning i motiverne til lovforslaget om, at man havde givet udtryk for visse betænkeligheder, og nu har vi altså fået det på tryk, og det er det, debatten har drejet sig om under udfoldelse af megen lidenskab i advokaturen i forsøget på at pille det i stykker.

Jeg skal ikke gøre noget forsøg på at bidrage til at rette op på det. Jeg kan slutte mig til de udtalelser i den retning, der er fremkommet fra de ærede ordførere fra venstre og de konservative. Lad mig gentage, for at det ikke skal være usagt, at også fra mit partis side nærer vi naturligvis ethvert ønske om at hjælpe i det tilfælde, som man tager sigte på i dette lovforslag, men det er efter vor mening ikke helt ligegyldigt, hvordan man hjælper. Vi synes ikke, den metode, som der her tages sigte på, er den rette. Vi mener også, at det må kunne gøres ad andre veje, således som der bl. a. peges på i skrivelsen fra Den danske Købstadforening. Jeg har ikke spor imod at tillægge udtalelser fra Bymæssige Kommuner, De samvirkende Sognerådsforeninger og Den danske Købstadforening autoritet til at bakke op bag de argumenter, som andre ordførere og jeg selv ved egen syslen har fundet frem til. Jeg synes, det er helt godt at få endnu fastere grund under fødderne.

Må jeg lige gøre en lille sidebemærkning. Det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen forsøgte at anvende som argument for lovforslaget, at loven i hvert fald ikke kunne gøre nogen fortræd. Jeg synes, man skal være meget varsom med at anvende det som argument for lovgivningen. Jeg tror, at den danske befolkning i allerhøjeste grad efterlyser, at man prøver på at spare lidt på hastigheden i lovgivningsvirksomheden. Det argument, at man laver en lov mere eller mindre, fordi den ikke kan skade, tror jeg ikke falder i så forfærdelig god jord. Det gælder om at lave færre love og bedre love, og denne lov er ikke god nok.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Uanset at min paternitet til det foreliggende lovforslag nok kan underkastes berettiget tvivl — og jeg blev heller ikke indkaldt til noget som helst samråd i forbindelse med lovforslaget — vil jeg dog gerne gøre nogle enkelte bemærkninger.

Jeg må sige til det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, at jeg ikke kendte skrivelsen af 25. april 1965 fra de tre kommunale organisationer, da forslaget blev fremsat, al den stund dette skete den 12. marts. Det ærede medlem siger om lovforslaget, at det ikke sagligt er i orden. Der er vel næppe anledning til at tro, at alle, der omfattes af denne lovgivning, vil gøre brug af den. Det er en frivillig sag såvel for kommunen som for den pågældende, om man ønsker at drage nytte af denne lovgivning.

Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen pegede på, at man kunne give en skattelettelse i stedet for dette forslag om en henstand for den enkelte efter ansøgning, men jeg synes ikke, dette argument kan være afgørende, al den stund en skattelettelse måtte gøres generel og altså indebære et betydeligt provenutab for kommunen. Det ærede medlem drømmer ikke om, at man kunne pille enkelte borgere ud og give dem en lettelse i denne form for beskatning. Det ærede medlem talte om politisk narkomani; det skal jeg lade ligge; jeg synes, det var for stærkt et udtryk. Derimod vil jeg gerne sige, at jeg sætter det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen meget højt, han er en mand med mange ideer ... (*Afbrydelse: Ja!*) ... ja, ja, men deriblandt også gode ideer, som bør realiseres ... (*Thisted Knud-*

[Indenrigsministeren.]

sen: Jeg siger også ja!) . . . men det lød så skeptisk, jeg kender det ærede medlem — og selv om det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen ved denne lejlighed har, kan vi godt sige, kanøftet underskriverne på denne skrivelse, tror jeg ikke, at det fremover vil skræmme nogen fra at svare på spørgsmål, der stilles af et folketingsudvalg.

Sammenfattende mener jeg i og for sig, at der er givet en rimelig begrundelse for dette lovforslag, nemlig den, at man for et begrænset udsnit af borgere, der kan blive stillet over for specielle vanskeligheder, åbner en adgang til at søge om en sådan lettelse og for en kommune til at give dem den. Det er for mig det afgørende. Der pålægges ikke kommunerne tvang under nogen form.

Erhard Jakobsen: Det ærede medlem hr. Johan Asmussen sagde én ting, som var johdstændig rigtig: at selvfølgelig skal man ikke vedtage en lov, bare fordi den ikke gør fortræd, men det ærede medlem overså, at vi her er ved et område af en lidt speciel art. På dette område er det nemlig forbudt kommunerne at gøre noget, medmindre de får en tilladelse fra staten til at gøre det. Det, staten gør, er at give tilladelse til, at kommunen gør det, hvis kommunen i øvrigt finder det rigtigt, og her er det, jeg mener, at det værste, man kan sige, er, at loven i alt fald ingen skade gør, for kommunen kan ikke komme til skade, hvis den ikke selv vil det.

Jeg indrømmer, at jeg stadig ikke kan forstå, at gang på gang hører man på politiske møder landet over det kommunale selvstyre prises op ad vægge og ned ad stolper, men ikke desto mindre, når det kommer dertil, at kommunerne skal have lov til at bestemme noget selv, bliver alle rædselsslagne. F. eks. havde vi for lidt siden en sag, hvor man endda kunne gå med til, at kommunerne selv skulle kunne bestemme grundskyldpromillen nedad; men at de også skulle kunne bestemme den opad, det var helt forfærdeligt, det kunne man ikke overlade til kommunerne selv, det måtte vi andre sidde og administrere på kommunernes vegne.

Nu kommer der her et tilfælde, hvorom det ærede medlem hr. Thisted Knudsen med

alle de tegn på rædsel, han kan få frem i sit rare og venlige ansigt, siger, at det er dog forfærdeligt, om forholdene skulle være forskellige fra kommune til kommune. Ja men du godeste! Hjemme i min kommune har vi 10 gange så mange folkepensionistboliger i forhold til vore folkepensionister, som man har i en række nabokommuner. Det er da ganske lovligt, og det skammer vi os ikke over. Vi har bare udnyttet loven på én måde og vore nabokommuner på en anden måde. Nej, vi kommer ikke uden om, at det er meningsløst, at et folketing vil forhindre kommunerne i på et sådant felt at gøre, hvad kommunerne selv synes er rigtigt, hvis det samme folketing mener, at det kommunale selvstyre har den store værdi, man tillægger det ved så mange lejligheder.

Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen talte om uværdighed. Nu kunne jeg gå mange steder hen og få bedømt min opførsel her i folketinget; det ærede medlem ville være den sidste, jeg ville sætte til dommer i denne forbindelse, ville jeg næsten tro, men det har i hvert fald intet med uværdighed at gøre, at jeg angriber, at et offentligt organ bruger udtrykket betænkeligheder i første omgang og ikke siger mere; man siger bare, at man er betænkelig. Når man derefter skal bevise disse betænkeligheder, bruger man nogle argumenter, som jeg punkt for punkt har søgt at tilbagevise. Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen har ikke ét eneste argument imod mine, så han har i alt fald ikke modbevist dem. Om de kommunale organisationer kan gøre det, ved jeg ikke; det må tiden vise. Men i alt fald var min argumentation imod de argumenter, der er anført her. Det er da givet, at hvad vi får sendende til et folketingsudvalg, skal vi ikke acceptere som noget, vi skal gennemføre; det er noget, vi skal diskutere, og det var det, jeg forsøgte at gøre. At jeg så gør det på en for visse medlemmer lidt for lidenskabelig facon, får man undskylde; det har man vel efterhånden vænnet sig til.

Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen brugte udtrykket gældsforøgende, men det kunne det ærede medlem have sparet sig, hvis han havde hørt efter, hvad jeg sagde ved første behandling. Jeg pegede på ved første behandling, at hvis en ejendom

[Erhard Jakobsen.]

i 1960 havde været inde under denne bestemmelse ... (*Afbrydelse af Gottschalck-Hansen*). Ja, jeg er nødt til det, for det ærede medlem skal øjensynlig have det mindst to gange for at forstå det. Altså, hvis en ejendom i 1960 havde været inde under denne bestemmelse og var det fremdeles, ville denne ejendom, såfremt den i 1960 havde kostet 70.000 kr., i dag ude i min kommune koste 175.000 kr., det er nogenlunde prisudviklingen. I mellemtiden ville der være påløbet skatter for de 5 år på ca. 3.000 kr. Jeg kan ikke se, at der dér er sket nogen gældsforøgelse, men derimod en ganske betydelig formueforøgelse. Det understreger, hvad jeg sagde: at man udnytter en af inflationens få fordele til at hjælpe nogle folk, som har brug for at få denne hjælp.

Så er der tanken om tilskud. Den synes jeg er så charmerende, at den fortjener et par kommentarer. Til ære for arvingerne skulle en kommunes skatteydere sidde og betale ejendomsskatter for nogle ældre medborgere, således at arvingerne uafkortet kunne overtage ejendommen gældfri efter de pågældendes død. Det var dog en charmerende tankegang set fra arvingernes synspunkt! Nej, disse mennesker behøver ikke tilskud, de kan behøve tilskud i mange andre forhold — det har vi de sociale love til — men her behøves ikke tilskud, det er ikke et socialt område. At man så kan klare det over ejendomsskatterne, er noget andet. Det er klart, at hvis vi f. eks. i min kommune ikke opkræver ejendomsskatter, kommer de ældre medborgere heller ikke til at betale ejendomsskatter, men da vi har en lang række store industrivirksomheder, hvis eneste bidrag til kommunens liv og virke er ejendomsskatterne, er det rimeligt, at vi tager en vis ejendomsskat. Jeg understreger, at vi ligger på minimum, og at vi agter at gå så langt ned, som vi overhovedet kan forsvare det. Alligevel kan det blive 400-500 kr. årlig, og det er meget, når man kun har folkepensionen at betale af. Jeg tror, at de ældre medborgere, som har interesse af dette, og alle andre vil værdsætte de ærede medlemmer hr. Thisted Knudsens, hr. Gottschlack-Hansens og hr. Johan Asmussens stærke understregning af, hvor

gerne man ville have hjulpet; men jeg tror også, de vil bemærke, at det var denne lovgivning, der hjalp.

Thisted Knudsen: Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen, at det med kommunernes selvstyre er vi altid principielt enige om, men her benytter man synspunktet på en ganske bestemt måde, for inderst inde erkender den højtærede indenrigsminister, at man er ude på en glidebane, og så trøster han sig med, at kommunerne, hvor vi altså skulle være i besiddelse af den sunde fornuft, som man ikke er i besiddelse af andre steder, forstår at administrere loven, så måske det hele løber ud i sandet. Det er det, man anvender det kommunale selvstyre til i forbindelse med denne lov. Det er der ikke noget at sige til, men det er i virkeligheden situationen, som den er.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen: Man kan ikke i denne forbindelse bruge udtrykket glidebane. Det kan man sige kommunerne er inde på, når staten betaler $\frac{3}{4}$ eller noget i den retning af udgifter, som kommunen skal afholde. Her skal kommunen selv, om ikke betale, så i hvert fald bære risikoen. Jeg tror, at eksemplerne landet over vil vise, at der ikke er så forfærdelig mange, der lader sig friste — det har jeg på fornemmelsen; jeg ville håbe, der var flere.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-9, ændringsforslaget og § 10, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (From): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

[Formanden.]

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse har afgivet beretning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 3. juni, kl. 9 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 1 medlem til Rask-Ørsted Fondets bestyrelse* (i stedet for undervisningsminister K. B. Andersen).

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1964 til 31. marts 1965.

Mødet hævet kl. 16²⁵.

102. møde.

Torsdag den 3. juni kl. 9.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om indskud på etableringskonto, forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af renteforsikringer m. v. og forslag til lov om ophævelse af lov om skattelettelse for visse indskud m. v. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til Rask-Ørsted Fondets bestyrelse (i stedet for undervisningsminister K. B. Andersen).

(Jfr. tidenden sp. 5990).

Valgt blev: *Orla Møller*.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1964 til 31. marts 1965.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 166) findes i tidenden sp. 5960).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Carl Petersen: Efter tillægsbevillingslovsforlaget tilbagesendelse til finansudvalget har udvalget holdt et møde, og jeg kan på udvalgets vegne meddele, at et flertal bestående af venstres, det konservative folkepartis, det radikale venstres og socialdemokratiets medlemmer af udvalget indstiller lovforslaget til endelig vedtagelse, mens et mindretal, socialistisk folkepartis medlem, ikke kan medvirke til lovforslagets vedtagelse.

Peter Nielsen: Det er skik på mange store arbejdspladser, at man, inden man skilles for at tage på sommerferie, samles for at sige nogle pæne ord til hinanden, takke for samarbejdet i den forløbne tid og mindes det, man har haft med hinanden i den forløbne sæson, samt måske tale lidt om, hvad man skal arbejde med, når man atter mødes. Således også her i folketinget, og vi benytter jo traditionelt tillægsbevillingslovsforlagets tredje behandling til dette kammeratlige samvær.

Da valgets resultater var kendt og den nye socialdemokratiske mindretalsregering var dannet, var det ikke egentlig så mange gode ord, den fik med sig fra oppositionens side. Mange mente, at hverken regeringen eller det nye folketing var arbejdsdygtigt, men ville forgå i indbyrdes splid, at man snart kunne vente, at regeringen var kørt træt og vi atter skulle til valg. Såvel regering som folketing har dog gjort alle sorte spådomme til skamme. Landet har været regeret, og der er udført et omfattende lovgivningsarbejde, selv om mange vigtige problemer endnu venter på deres løsning; men dette er der også lagt op til i denne folketingssamling.